

RZECZPOSPOLITA
POLSKA

Urząd Patentowy
Rzeczypospolitej Polskiej

(12) **OPIS PATENTOWY** (19) **PL** (11) **203210**

(13) **B1**

(21) Numer zgłoszenia: **366325**

(51) Int.Cl.
H05B 6/02 (2006.01)
H05B 6/06 (2006.01)

(22) Data zgłoszenia: **16.03.2004**

(54)

Układ do nagrzewania indukcyjnego

(43) Zgłoszenie ogłoszono:

19.09.2005 BUP 19/05

(45) O udzieleniu patentu ogłoszono:

30.09.2009 WUP 09/09

(73) Uprawniony z patentu:

**Akademia Górniczo-Hutnicza
im. Stanisława Staszica, Kraków, PL**

(72) Twórca(y) wynalazku:

Jerzy Pasternak, Kraków, PL
Roman Kieroński, Kraków, PL
Zbigniew Waradzyn, Kraków, PL
Marian Szymczakiewicz, Kraków, PL
Aleksander Skała, Oświęcim, PL

(74) Pełnomocnik:

**Biernat Janina, Rzecznik Patentowy,
Akademia Górniczo-Hutnicza im. St. Staszica**

PL 203210 B1

Opis wynalazku

Przedmiotem wynalazku jest układ do nagrzewania indukcyjnego, znajdujący zastosowanie w przemyśle hutniczym, a także w jubilerstwie.

Znany z polskiego opisu patentowego nr 113 198 układ do nagrzewania indukcyjnego zawiera na wejściu prostownik, połączony z filtrem elektrycznym. Wyjście filtra jest zbocznikowane gałęzią utworzoną z szeregowo połączonych: pierwszego tyrystora, nagrzewnicy i kondensatora, zaś do punktu wspólnego katody tyrystora i nagrzewnicy podłączony jest drugi tyrystor zbocznikowany, włączoną przeciwsobnie diodą. Katoda drugiego tyrystora jest połączona z ujemnym biegunem filtra elektrycznego.

Znany jest także inny układ, który zawiera filtr dolnoprzepustowy, przyłączony równolegle do źródła napięcia stałego oraz podłączoną do filtra gałąź, zawierającą szeregowo połączone: dławik, pierwszy tyrystor, kondensator i nagrzewnicę, przy czym pierwszy tyrystor jest zbocznikowany włączoną przeciwsobnie dodatkową diodą a kondensator i nagrzewnica zbocznikowane są drugim tyrystorem i diodą połączonymi ze sobą równolegle i przeciwsobnie.

Układ, według wynalazku, zawierający filtr dolnoprzepustowy, przyłączony równolegle do źródła napięcia stałego oraz podłączoną do filtra gałąź, zawierającą szeregowo połączone pierwszy łącznik elektroniczny, nagrzewnicę i kondensator, a także zawierający drugi łącznik elektroniczny zbocznikowany włączoną przeciwsobnie diodą której anoda jest połączona z ujemnym biegunem filtra dolnoprzepustowego charakteryzuje się tym, że katoda diody bocznikującej drugi łącznik elektroniczny jest połączona poprzez układ przełączający z odczepami, w które wyposażona jest nagrzewnica, a pierwszy tyrystor jest zbocznikowany włączoną przeciwsobnie drugą diodą.

Układ, według wynalazku, dzięki zastosowaniu podziału uzwojenia nagrzewnicy na sekcje przy pomocy odczepów umożliwia regulację indukcyjności, a więc i częstotliwości obwodu drgań tłumionych, co w konsekwencji powoduje zwiększenie możliwości jego wykorzystania do nagrzewania indukcyjnego zwłaszcza wsadów walcowych o zróżnicowanych średnicach. Ponadto, dzięki wykorzystaniu części uzwojeń nagrzewnicy w funkcji odrębnego dławika w obwodzie zasilania nagrzewnicy, umożliwia zmniejszenie gabarytów układu, z równoczesnym zapewnieniem odporności układu na zwarcia oraz ograniczeniem nadmiernych stromości narastania prądu łączników w czasie komutacji, a także zmniejszeniem wartości i częstotliwości skokowych wzrostów napięcia występujących na zastosowanych łącznikach elektronicznych.

Przedmiot wynalazku uwidoczniiony jest w przykładowym wykonaniu na rysunku, który przedstawia schemat układu.

Układ, według wynalazku, zawiera filtr dolnoprzepustowy F , przyłączony równolegle do źródła napięcia stałego U . Biegun dodatni filtra F połączony jest z gałęzią zawierającą połączone szeregowo-równolegle: pierwszy łącznik elektroniczny $\underline{L1}$, diodę $\underline{D1}$, nagrzewnicę $\underline{N}$ i kondensator $\underline{Cs}$, przy czym dioda $\underline{D1}$ bocznikująca łącznik elektroniczny $\underline{L1}$ jest spolaryzowana przeciwnie w stosunku do niego. Nagrzewnica $\underline{N}$ jest wyposażona w odczepy $\underline{1}, \underline{2}, \dots, \underline{n}$, gdzie n jest liczbą naturalną które połączone są z punktem wspólnym ujemnego bieguna filtra F i kondensatora $\underline{Cs}$ poprzez układ przełączający $\underline{UP}$ i drugi łącznik elektroniczny $\underline{L2}$, połączony równolegle i przeciwsobnie z diodą $\underline{D2}$.

Działanie układu, według wynalazku, jest następujące. Po załączeniu pierwszego łącznika elektronicznego $\underline{L1}$, przy zablokowanym drugim łączniku $\underline{L2}$, następuje ładowanie kondensatora $\underline{Cs}$ i przepływ prądu przez nagrzewnicę $\underline{N}$, przy czym przebieg prądu ma kształt pulsu, którego wymagany czas trwania i amplituda uzależnione są od doboru indukcyjności nagrzewnicy $\underline{N}$ i podziału jej uzwojenia na sekcje za pomocą odczepów $\underline{1}, \underline{2}, \underline{3}, \dots, \underline{n}$. W momencie, gdy prąd łącznika $\underline{L1}$ zmaleje do zera, następuje jego wyłączenie i w czasie, w którym odzyskuje on właściwości zaworowe, w obwodzie $\underline{Cs}, \underline{D1}, \underline{U}, \underline{N}, \underline{Cs}$ rozpoczyna płynąć prąd rozładowania kondensatora $\underline{Cs}$. Po odzyskaniu przez łącznik $\underline{L1}$ zdolności zaworowych, zostaje załączony łącznik $\underline{L2}$, który wraz z diodą $\underline{D2}$ przejmuje dalsze przewodzenie prądu rozładowywania kondensatora $\underline{Cs}$ w obwodzie drgań tłumionych utworzonym przez: $\underline{Cs}, \underline{N}, \underline{UP}, \underline{L2}, \underline{D2}, \underline{Cs}$, przy czym prąd rozładowania kondensatora $\underline{Cs}$ popłynie teraz tylko przez tę część uzwojeń nagrzewnicy $\underline{N}$, która jest włączana do obwodu przez układ przełączający $\underline{UP}$ poprzez wybór odpowiedniego odczepu n . Następnie, gdy prąd w obwodzie drgań tłumionych osiągnie odpowiednio małą wartość, następuje zablokowanie łącznika $\underline{L2}$, odblokowanie łącznika $\underline{L1}$ i doładowanie kondensatora $\underline{Cs}$, po czym cykl pracy powtarza się. W obwodzie, utworzonym za pomocą łącznika $\underline{L2}$ i układu przełączającego $\underline{UP}$, przebieg prądu przyjmuje charakter drgań oscylacyjnych tłumionych o częstotliwości zależnej od parametrów tego obwodu. Układ, według wynalazku, umożliwia osiągnięcie częstotliwości drgań o wartości od kilkuset Hz do kilkunastu MHz i nagrzewanie objętościowe wsadów o dużej rozpiętości gabarytów.

Zastrzeżenie patentowe

Układ do nagrzewania indukcyjnego zawierający filtr dolnoprzepustowy, przyłączony równolegle do źródła napięcia stałego oraz podłączoną do filtra gałąź, zawierającą szeregowo połączone pierwszy łącznik elektroniczny, nagrzewnicę i kondensator, a także zawierający drugi łącznik elektroniczny złączony szeregowo z nagrzewnicą i kondensatorem, a także zawierający drugi łącznik elektroniczny złączony szeregowo z nagrzewnicą i kondensatorem, **znamienny tym**, że katoda diody ($D2$) bocznikującej drugi łącznik elektroniczny ($\mathcal{L}2$) jest połączona poprzez układ przełączający (UP) z odczepami ($1, 2, 3, \dots, n$), w które wyposażona jest nagrzewnica (N), a pierwszy łącznik elektroniczny ($\mathcal{L}1$) jest złączony szeregowo z nagrzewnicą i kondensatorem, a drugi łącznik elektroniczny ($\mathcal{L}2$) jest złączony szeregowo z nagrzewnicą i kondensatorem.

Rysunek

